

O B O W I Ą Z U J Ą C E M E T O D Y W Y C E N Y A K T Y W Ó W I P A S Y W Ó W O R A Z U S T A L A N I A W Y N I K U F I N A N S O W E G O

CZĘŚĆ I: Zasady wyceny i ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	2
CZĘŚĆ II: Wycena pozostałych aktywów i pasywów	9
CZĘŚĆ III: Ustalanie wyniku finansowego.....	16
CZĘŚĆ IV: Informacje dodatkowe.....	19

CZĘŚĆ I: Zasady wyceny i ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

§ 1. Stosowane przez Urząd Miasta Chełmży zasady wyceny aktywów i pasywów wynikają z:

- 1) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późn. zm.);
- 2) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.);
- 3) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 760).

§ 2. 1. Aktywa i pasywa wycenia się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości oraz przepisach szczególnych wydanych na podstawie ustawy o finansach publicznych oraz według niżej przedstawionych zasad.

2. Dochody i wydatki księguje się w terminie zapłaty lub wpływu niezależnie od rocznego budżetu, którego dotyczą.

3. Do przychodów Urzędu zalicza się dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieujęte w planach finansowych innych jednostek budżetowych, które księguje się pod datą wpływu na rachunek bankowy według podziałek klasyfikacji budżetowej.

4. Należności realizowane na rzecz innych jednostek ujmowane są jako zobowiązania na rzecz tych jednostek.

5. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się i amortyzuje według stawek amortyzacyjnych określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych albo stawek określonych przez Burmistrza Miasta Chełmży.

6. Trwała utrata wartości zachodzi wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez jednostkę składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub w całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. Uzasadnia to dokonanie odpisu aktualizującego doprowadzającego wartość składnika aktywów, wynikającą z ksiąg rachunkowych do ceny sprzedaży netto, a w przypadku jej braku – do ustalonej w inny sposób wartości godziwej.

7. Za wartość godziwą przyjmuje się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązаныmi ze sobą stronami. Wartość godziwą instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie na aktywnym rynku stanowi zgłoszona na rynku bieżąca oferta kupna, natomiast cenę rynkową aktywów finansowych, które jednostka zamierza nabyć oraz zaciągniętych zobowiązań finansowych stanowi zgłoszona na rynek bieżąca oferta sprzedaży.

8. Jednostki postawione w stan likwidacji wyceniają aktywa według zasad określonych dla jednostek kontynuujących działalność, chyba że przepisy o likwidacji jednostki stanowią inaczej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości, jeżeli założenie kontynuacji działalności nie jest zasadne, to wycena aktywów jednostki następuje po cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie wyższych od cen ich nabycia albo kosztów wytworzenia, pomniejszonych o dotychczasowe odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W takim przypadku jednostka jest również obowiązana utworzyć rezerwę na przewidywane dodatkowe koszty i straty spowodowane zaniechaniem lub utratą zdolności do kontynuowania działalności.

9. Przez inwestycje rozumie się aktywa nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości aktywów, uzyskania z nich przychodów w formie odsetek, dywidend lub innych pożytków, w tym również z transakcji handlowej, a w szczególności aktywa finansowe oraz te nieruchomości i wartości niematerialne i prawne, które nie są użytkowane przez jednostkę, lecz zostały nabyte w celu osiągnięcia tych korzyści.

§ 3. 1. **Rzeczowe aktywa trwałe** obejmują:

- 1) środki trwałe;
- 2) pozostałe środki trwałe;
- 3) inwestycje (środki trwałe w budowie).

2. Do **środków trwałych** zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości zalicza się rzeczowe aktywa trwałe o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki.

3. Środki trwałe obejmują w szczególności:

- 1) grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu);
- 2) budynki i budowle;
- 3) lokale będące odrębną własnością;
- 4) maszyny i urządzenia;
- 5) środki transportu i inne rzeczy;

- 6) ulepszenia w obcych środkach trwałych;
- 7) inwentarz żywy;
- 8) obce środki trwałe używane przez jednostkę na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, jeżeli zgodnie z odrębnymi przepisami środki te mogą być zaliczone do składników majątkowych Urzędu Miasta Chełmży.

§ 4. 1. Środki trwałe w dniu przyjęcia do użytkowania wycenia się:

- 1) w przypadku zakupu – według ceny nabycia lub ceny zakupu, jeśli koszty zakupu nie stanowią istotnej wartości,

Cena nabycia określona w art. 28 ust. 2 ustawy o rachunkowości to cena zakupu powiększona o tzw. koszty związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania, a obniżona o rabaty, upusty i inne podobne zmniejszenia. Do kosztów bezpośrednio związanych z zakupem należy zaliczyć min. koszty transportu, załadunku i wyładunku, składowania lub wprowadzenia do obrotu.

Cena zakupu to cena należna dostawcy za dany składnik majątkowy, bez podlegającego odliczeniu podatku VAT.

- 2) w przypadku wytworzenia we własnym zakresie – według kosztu wytworzenia, zaś w przypadku trudności z ustaleniem kosztu wytworzenia – według wyceny dokonanej przez rzeczoznawcę,

Koszt wytworzenia określony w art. 28 ust. 3 ustawy o rachunkowości to koszt, który obejmuje koszty dające się bezpośrednio przypisać do danego produktu oraz uzasadniona część kosztów pośrednich związanych z danym produktem.

- 3) w przypadku ujawnienia w trakcie inwentaryzacji – według posiadanych dokumentów z uwzględnieniem zużycia, a przy ich braku według wartości godziwej,

Wycena wg wartości godziwej określona jest w art. 28 ust. 6 ustawy o rachunkowości. Wartość godziwa to kwota za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony za zobowiązanie uregulowane w warunkach transakcji rynkowej, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązanymi ze sobą stronami.

- 4) w przypadku spadku lub darowizny – według wartości godziwej z dnia otrzymania lub w wartości określonej w umowie o przekazaniu,
- 5) w przypadku otrzymania w sposób nieodpłatny od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego – w wysokości określonej w decyzji o przekazaniu,
- 6) w przypadku otrzymania środka na skutek wymiany środka niesprawnego – w wysokości wynikającej z dowodu dostawcy, z podaniem cech szczególnych nowego środka,

2. Wartość początkową środków trwałych podwyższa się - jeżeli uległy ulepszeniu w

wyniku przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji - o sumę wydatków na ich ulepszenie.

3. Na dzień bilansowy środki trwałe (z wyjątkiem gruntów, których się nie umarza) wycenia się w wartości netto, tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy. Środki trwałe objęte szczegółową ewidencją ilościowo-wartościową, wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy amortyzacji i umorzenia, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych.

4. Środki ujawnione w trakcie inwentaryzacji wycenia się według posiadanych dokumentów z uwzględnieniem ich zużycia, a w przypadku ich braku według wartości godziwej.

5. Środki trwałe ewidencjonuje się w podziale na:

- 1) podstawowe środki trwałe na koncie 011 „Środki trwałe”;
- 2) pozostałe środki trwałe na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe”.

6. Ewidencja środków trwałych prowadzona jest w Wydziale Finansowo-Księgowym, dodatkowo ewidencję ilościową gruntów wg klas, powierzchni, nr działek i miejsca położenia prowadzi Wydział Gospodarki Miejskiej.

7. Każdy środek trwały klasyfikowany jest zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych (KŚT).

§ 5. 1. **Podstawowe środki trwałe** finansuje się ze środków na inwestycje w rozumieniu ustawy o finansach publicznych i wydanego na jej podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 z późn. zm.).

2. Aktualizacji wartości początkowej i dotychczasowego umorzenia środków trwałych dokonuje się wyłącznie na podstawie odrębnych przepisów, a wyniki takich aktualizacji odnosi się na fundusz jednostki w zakresie aktywów trwałych.

3. Dla żadnych środków trwałych nie dokonuje się odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

4. Wydatki na ulepszenie środków trwałych o niskiej wartości, tj. do 3.500,00 ujmujemy bezpośrednio w ciężar kosztów.

5. Wycenę gruntów przyjmowanych do zasobów gminy miasta wycenia się według cen rynkowych.

§ 6. 1. **Pozostałe środki trwałe** to środki trwałe wymienione w § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz

planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, które finansuje się ze środków na wydatki bieżące (z wyjątkiem pierwszego wyposażenia nowego obiektu, które tak samo jak obiekt finansowane są ze środków na inwestycje). Pozostałe środki trwałe obejmują środki trwałe o wartości jednostkowej nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do użytkowania.

2. Pozostałe środki trwałe ujmuje się w ewidencji ilościowo-wartościowej na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” i umarza się je w 100% w miesiącu przyjęcia do użytkowania, a umorzenie to ujmowane jest na koncie 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” w korespondencji z kontem 401 „Zużycie materiałów i energii”.

3. Do pozostałych środków trwałych nie zalicza się:

- 1) wyposażenia na trwałe umocowanego do ścian i sufitów (np. żaluzji, luster, lamp wiszących, karniszy);
- 2) książek i innych zbiorów bibliotecznych;
- 3) niskocennego wyposażenia o jednostkowej wartości początkowej niższej niż 200 zł (m.in. czajników elektrycznych, kalkulatorów, lamp stojących, naczyń, sztucców, koszy na śmieci itp.).

§ 7. 1. Podstawowym narzędziem ewidencyjnym środków trwałych jest „Księga inwentarzowa środków trwałych” prowadzona z podziałem na grupy i rodzaje środków trwałych.

2. Ewidencja środków trwałych o wartości początkowej wyższej niż kwota wymieniona w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, prowadzona jest w księgach inwentarzowych z oznaczeniem **„Księga inwentarzowa środków trwałych”**.

3. Ewidencja środków trwałych o wartości początkowej wyższej niż 200,00 zł do kwoty równej kwocie wymienionej w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych prowadzona jest w księgach inwentarzowych z oznaczeniem **„Księga inwentarzowa pozostałych środków trwałych”**.

4. Przedmioty o okresie użytkowania dłuższym niż rok, lecz o wartości jednostkowej nieprzekraczającej 200,00 zł odpisuje się w koszty pod datą przekazania do użytkowania w pełnej wartości początkowej, jako zużycie materiałów. Przedmioty o wartości jednostkowej ponad 200,00 zł do 3.500,00 zł wprowadza się do ewidencji bilansowej pozostałych środków

trwałych na konto 013 i odpisuje się jednorazowo w koszty.

5. Umorzeniu w pełnej wartości poprzez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia ich do użytkowania podlegają:

- 1) środki dydaktyczne;
- 2) odzież i umundurowanie;
- 3) meble i dywany;
- 4) pozostałe środki trwałe (wyposażenie) oraz wartości niematerialne i prawne, o wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do użytkowania.

6. Rozpoczęcie amortyzacji może nastąpić nie wcześniej niż po przyjęciu środka trwałego do użytkowania.

7. Odpisów umorzeniowych dokonuje się od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do użytkowania.

8. Umorzenie i amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dokonywana jest na dzień bilansowy.

9. „Księga inwentarzowa środków trwałych” obejmuje m.in. następujące pozycje:

- 1) numer inwentarzowy środka trwałego oraz numer fabryczny dla przedmiotów, które ten numer posiadają (wpisywanie numeru fabrycznego obowiązuje od 01.01.2018 r.);
- 2) nazwę i charakterystykę środka trwałego umożliwiającą jego identyfikację;
- 3) wartość początkową i jej zmiany;
- 4) określenie rodzaju przychodu, datę i źródło nabycia lub wytworzenia, numery i symbole dowodów, na podstawie których wpisano obiekt do książki;
- 5) określenie rodzaju rozchodu oraz datę operacji;
- 6) osoby materialnie odpowiedzialne i komórki organizacyjne, w których znajdują się środki trwałe.

§ 8. 1. **Za wartości niematerialne i prawne** uznaje się nabyte, nadające się do gospodarczego wykorzystania w dniu przyjęcia do użytkowania:

- 1) autorskie prawa majątkowe, koncesje;
- 2) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych lub zdobniczych,
- 3) know-how,
- 4) nabyte na potrzeby Urzędu Miasta Chełmży licencje do programów komputerowych o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, wykorzystywane na potrzeby

związane z prowadzoną działalnością.

2. Wartości niematerialne i prawne nabyte z własnych środków wprowadza się do ewidencji w cenie nabycia, zaś otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu w wysokości określonej w tej decyzji, a otrzymane na podstawie darowizny w wartości rynkowej na dzień nabycia. Wartość rynkowa określana jest na podstawie przeciętnych cen stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia. Zapisów dotyczących wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się w ewidencji najpóźniej w miesiącu przekazania ich do używania.

3. Ewidencja szczegółowa dla objętych ewidencją księgową wartości niematerialnych i prawnych powinna umożliwić ustalenie umorzenia oddzielnie dla poszczególnych podstawowych i oddzielnie dla pozostałych wartości niematerialnych i prawnych.

4. Wartości niematerialne i prawne o wartości jednostkowej do 3.500,00 zł odpisuje się jednorazowo w pełnej ich wartości w koszty „zużycie materiałów i wyposażenie”, natomiast o wartości wyższej są umarzane według zasad i stawek podatkowych.

§ 9. 1. Wartość początkową środków trwałych - z wyjątkiem gruntów - zmniejszają odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe dokonywane w celu uwzględnienia utraty ich wartości na skutek używania lub upływu czasu - art. 31 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

2. Amortyzacji składników majątkowych, których wartość początkowa w dniu przyjęcia do używania jest wyższa od kwoty określonej w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, dokonuje się drogą systematycznego, planowego rozłożenia ich wartości początkowej na ustalony okres.

3. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek trwały lub wartości niematerialne i prawne wprowadzono do używania, przy czym wysokość odpisów ustala się na początku na cały okres ich dokonywania.

4. Zakończenie amortyzacji następuje nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową składników majątkowych lub postawienia ich w stan likwidacji, sprzedaży albo stwierdzenia niedoboru.

§ 10. 1. **Środki trwale (z wyjątkiem gruntów)** o wartości początkowej równej i wyższej niż **3.500,00 zł** amortyzuje się stopniowo na podstawie planu amortyzacji przy zastosowaniu rocznych stawek amortyzacyjnych określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych.

2. **Wartości niematerialne i prawne** o wartości początkowej równej i wyższej niż **3.500,00 zł** podlegają umarzaniu według stawek amortyzacyjnych określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, z tym że odpisów amortyzacyjnych od licencji na

programy komputerowe dokonuje się w wysokości 20% rocznie.

3. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania.

4. Umorzenie i amortyzację środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się jednorazowo za okres całego roku.

5. Umorzenie ujmowane jest na koncie 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”. Amortyzacja obciąża konto 400 „Amortyzacja” na koniec roku.

6. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny) z zachowaniem zasady ostrożności tj. pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne umarza się metodami określonymi powyżej.

CZĘŚĆ II: Wycena pozostałych aktywów i pasywów

§ 11. 1. **Środki trwałe w budowie (inwestycje)** to koszty poniesione w okresie budowy, montażu, przystosowania, ulepszenia i nabycia podstawowych środków trwałych oraz koszty nabycia pozostałych środków trwałych stanowiących pierwsze wyposażenie nowych obiektów zaliczone do dnia bilansowego lub do dnia zakończenia inwestycji, w tym również:

- 1) niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy;
- 2) koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu;
- 3) opłaty notarialne, sądowe itp.;
- 4) odszkodowania dla osób fizycznych i prawnych wynikłe do zakończenia budowy;
- 5) koszty dokumentacji projektowej;
- 6) koszty nabycia gruntów i innych składników majątku, związanych z budową;
- 7) koszty badań geodezyjnych i innych dotyczących określenia właściwości geologicznych terenu;
- 8) koszty opłat z tytułu użytkowania gruntów i terenów w okresie budowy;
- 9) koszty nadzoru autorskiego i inwestorskiego;
- 10) ubezpieczenia majątkowe obiektów w trakcie budowy.

2. Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Ponadto wartość środków trwałych w budowie zwiększają ujemne różnice kursowe oraz odsetki od kredytów za okres budowy środka trwałego.

§ 12. 1. **Należności i zobowiązania na dzień ich powstania** wycenia się i ewidencjonuje w księgach rachunkowych według wartości nominalnej. Na koniec każdego kwartału i na dzień bilansowy wycenia się je w kwocie wymaganej zapłaty – należności (z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny), natomiast zobowiązania w kwocie wymagającej zapłaty.

2. Odpisów aktualizujących należności dokonuje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017r., poz. 760). Odsetki od należności i zobowiązań, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty lub pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

§ 13. **Należności długoterminowe** to należności, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego. Wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty, a więc łącznie z należnymi odsetkami, pomniejszonej o ewentualne odpisy aktualizujące ich wartość (zasada ostrożności) zgodnie z art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości. Jeżeli spłata należności ma nastąpić ratami, to raty płatne w roku obrotowym następującym po dniu bilansowym oraz raty zaległe wykazuje się we właściwej pozycji B.II aktywów, zaś resztę należności – płatną w okresie powyżej roku – w poz. A.III bilansu jednostki budżetowej.

§ 14. 1. **Należności krótkoterminowe** to należności o terminie spłaty krótszym od jednego roku od dnia bilansowego. Wyceniane są w wartości nominalnej łącznie z podatkiem VAT, a na dzień bilansowy w wysokości wymaganej zapłaty, czyli łącznie z wymagalnymi odsetkami z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny, tj. w wysokości netto, czyli po pomniejszeniu o wartość ewentualnych odpisów aktualizujących dotyczących należności wątpliwych (art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości).

2. W jednostkach budżetowych należności krótkoterminowe z tytułu dochodów budżetowych, których termin płatności przypada na bieżący rok budżetowy ujmowane są na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, zaś podobne należności, ale o terminie zapłaty w następnym roku (kolejnych latach) ujmowane są na koncie 226 „Długoterminowe należności budżetowe”.

§ 15. 1. **Udzielone pożyczki** wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, z zachowaniem ostrożności.

2. Inwestycje krótkoterminowe wycenia się według ceny (wartości) rynkowej albo ceny nabycia zależnie od tego, która jest niższa, a krótkoterminowe inwestycje, dla których nie istnieje aktywny rynek, według w inny sposób określonej wartości godziwej.

§ 16. 1. **Długoterminowe aktywa finansowe** to aktywa finansowe (rozumiane zgodnie z ustawą o rachunkowości jako inwestycje długoterminowe). Obejmują w szczególności:

- 1) akcje i udziały w obcych podmiotach gospodarczych;
- 2) akcje i inne długoterminowe papiery wartościowe traktowane jako lokaty długoterminowe.

2. Na dzień przyjęcia do ewidencji wyceniane są w cenie nabycia lub cenie zakupu, jeżeli koszty przeprowadzenia transakcji nie są istotne.

3. Na dzień bilansowy udziały w innych jednostkach oraz inne inwestycje długoterminowe wyceniane są w:

- 1) cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;
- 2) wartości godziwej określonej w art. 28 pkt. 6 ustawy o rachunkowości;
- 3) cenie rynkowej, będącej wynikiem przeszacowania ceny nabycia.

4. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić ustalenie wartości bilansowej (netto) poszczególnych rodzajów długoterminowych aktywów finansowych.

5. Udziały w jednostkach podporządkowanych wycenia się według zasad jak dla inwestycji (środków trwałych w budowie), z tym że udziały zaliczane do aktywów trwałych mogą być wycenione metodą praw własności, z uwzględnieniem zasad wyceny określonych w art. 63 ustawy o rachunkowości.

§ 17. 1. **Środki pieniężne** w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej.

2. Walutę obcą na dzień bilansowy wycenia się według kursu średniego danej waluty ustalonego przez Prezesa NBP na ten dzień. W ciągu roku operacje sprzedaży i kupna walut oraz operacje zapłaty należności lub zobowiązań wycenia się po kursie kupna lub sprzedaży banku, z którego usług korzysta jednostka, lub według kursu waluty wynikającego z obowiązującego jednostkę dokumentu.

§ 18. 1. **Zapasy** obejmują materiały, które wycenia się w ciągu roku obrotowego i na dzień bilansowy według rzeczywistych cen zakupu. Jednostka prowadzi ewidencję materiałów ilościowo-wartościową. Przyjęcie materiałów do magazynu następuje w rzeczywistych cenach zakupu. Rozchód materiałów z magazynu wycenia się metodą „pierwsze weszło, pierwsze

wyszło” (FIFO), polegającą na wycenie rozchodów według cen zakupu kolejnych dostaw, poczynając od dostawy nabytej wcześniej.

2. Od materiałów zaliczanych do zapasów nie dokonuje się odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

3. Rozliczenie paliwa przyjmuje się za rzeczywiste zużycie, jeżeli przepał czy oszczędność zużycia paliwa oscyluje w granicach 2 litrów.

§ 19. **Rzeczowe składniki majątku obrotowego** wycenia się według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od cen ich sprzedaży netto na dzień bilansowy.

§ 20. 1. **Odpisy aktualizujące należności** generalnie tworzone są na podstawie ustawy o rachunkowości, z wyjątkiem:

- 1) odpisów aktualizujących wartość należności funduszy utworzonych na podstawie ustaw, które obciążają te fundusze;
- 2) odpisów aktualizujących wartość należności realizowanych na rzecz innych jednostek, które obciążają zobowiązania wobec tych jednostek;
- 3) odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu rozchodów budżetu, które zalicza się do wyniku na pozostałych operacjach niekasowych.

2. Odpisu aktualizującego dokonuje pracownik Wydziału Finansowo-Księgowego na podstawie polecenia księgowania i dokumentu źródłowego (np. wyrok sądowy, akt zgonu itp.).

3. Wartość należności aktualizuje się, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Przesłanki wystąpienia prawdopodobieństwa nieściągalności należności analizuje się w każdym przypadku indywidualnie uwzględniając, czy ryzyko niewypłacalności dłużnika ma charakter stały czy przejściowy.

4. Przyjmuje się następujące zasady dokonywania odpisów aktualizujących należności:

- 1) Ogólne odpisy aktualizujące należności stosowane są w szczególności do należności z niżej wymienionych tytułów:
 - a) należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości - do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym;
 - b) należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego - w pełnej wysokości należności;
 - c) należności wynikających z bilansu zlikwidowanych jednostek organizacyjnych - w

- wysokości 100% kwoty;
- d) należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności;
 - e) należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należność, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego – w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania;
 - f) należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa ich nieściągalności, a w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą – w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, z uwzględnieniem zasad określonych poniżej.
- 2) Indywidualne odpisy aktualizujące należności dokonywane są na podstawie identyfikacji danego dłużnika i weryfikacji jego zdolności do spłaty należności. Indywidualnego odpisu aktualizującego należności dokonuje się w 100% kwoty dla należności dłużników zalegających z co najmniej dwuletnią zapłatą na dzień dokonania odpisu aktualizującego, w stosunku do których w toku podjętych czynności egzekucyjnych niewyegzekwowana została żadna kwota.
 - 3) Dokumenty stanowiące podstawę księgowania odpisu aktualizującego powinny szczegółowo określać przesłanki jego dokonania oraz zawierać opis czynności podjętych dla ściągnięcia należności.
 - 4) Ze względu na konieczność corocznej weryfikacji sald należności oraz odmienny sposób ewidencji wprowadza się ewidencję szczegółową według:
 - a) tytułów operacji tj. dla odpisów aktualizujących należności wątpliwe oraz odsetek od należności wątpliwych;
 - b) grup należności np. dla ogółu należności od podatników podatku rolnego, podatku od nieruchomości itd.
 - 5) Odpis aktualizujący należności nie zwalnia od działań zmierzających do wyegzekwowania tych należności.
 - 6) Odpisy aktualizujące należności dokonywane są na dzień bilansowy.
 - 7) Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych (konto 761) lub do kosztów finansowych (konto 751) - zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizacji.
 - 8) Odsetki od należności, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w momencie ich zapłaty lub na koniec kwartału w

wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

- 9) Należności budżetu z tytułu podatków lokalnych – kwoty podatków, odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne zaokrąglą się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych (art. 63 ustawy Ordynacja podatkowa).
- 10) Nie nalicza się odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych jeżeli wysokość odsetek nie przekraczałaby trzykrotności wartości opłaty dodatkowej pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej (art. 54 § 1 pkt 5 Ordynacji).
- 11) Niewielkie salda należności w kwocie nieprzekraczającej kosztów wysłania upomnienia podlegają odpisaniu w pozostałe koszty operacyjne.

5. Odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących rozchodów budżetu zalicza się do wyników na pozostałych operacjach nie kasowych.

6. Odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących funduszy tworzących na podstawie ustaw obciążają te fundusze.

7. Odpisy aktualizujące wartość należności realizowanych na rzecz innych jednostek obciążają zobowiązania wobec tych jednostek.

8. Wartość należności z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz innych należności niepodatkowych aktualizuje się w następujący sposób: odpisy będą określone indywidualnie z uwzględnieniem sytuacji majątkowej i finansowej każdego dłużnika, biorąc pod uwagę otrzymane postanowienia komornicze, wystawione tytuły egzekucyjne oraz skierowane sprawy na drogę sądową.

9. W przypadku braku informacji o sytuacji finansowej i majątkowej dłużnika wysokość odpisu aktualizującego ustala się poprzez zakwalifikowanie należności wymagalnej do przedziału czasowego zalegania z płatnością. Przedziałem czasowym okresów zalegania z płatnością przypisane są stawki procentowe odpisów aktualizujących wycenę należności według podanego niżej algorytmu.

10. Podział na okresy zalegania z płatnością na dzień 31 grudnia dla należności i przypisanie im wartości odpisów aktualizujących są następujące:

- 1) do 6 miesięcy bez odpisu aktualizującego;
- 2) powyżej sześciu miesięcy do roku – odpis aktualizujący w wysokości 50% należności;
- 3) powyżej roku – odpis aktualizujący w wysokości 100% należności.

11. Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość, a gdy nie dokonano od nich odpisów aktualizujących ich wartość lub dokonano odpisów w niepełnej wysokości – umorzenie zalicza się do kosztów.

12. Odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących rozchodów budżetu zalicza się do wyników na pozostałych operacjach niekasowych.

13. Odpisy aktualizujące wartość należności mogą być dokonywane na bieżąco jednak nie rzadziej niż na dzień bilansowy.

14. Do odpisów aktualizujących należności zalicza się odpowiednio:

- 1) należność główną do pozostałych kosztów operacyjnych;
- 2) odsetki do kosztów finansowych.

15. Odpisem aktualizującym nie obejmuje się:

- 1) należności spłaconych po dacie bilansu, a przed terminem ustalenia odpisów aktualizujących;
- 2) należności od urzędów skarbowych;
- 3) należności od innych urzędów;
- 4) należności niewymagalnych.

16. Wykazy odpisów aktualizujących przygotowuje pracownik na stanowisku merytorycznym.

17. Ujmuje się wszystkie etapy rozliczeń poprzedzających płatność dochodów i wydatków, a w zakresie wydatków i kosztów także zaangażowanie środków.

18. Odsetki od nieterminowych płatności będą naliczane i ewidencjonowane w dniu zapłaty lub nie później niż na koniec każdego kwartału.

19. Zadłużenie wycenia się według wartości emisyjnej powiększonej o narosłe kwoty z tytułu oprocentowania.

§ 21. **Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów** to koszty już poniesione, ale dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych. W Urzędzie Miasta Chełmży rozliczenia międzyokresowe czynne (finansowane z góry zakupy usług i dostaw, gdy ich jednostkowa wartość nie przekracza 3.500 zł) mają nieistotną wartość i dlatego nie są rozliczane w czasie, lecz od razu powiększają koszty działalności w miesiącu ich poniesienia.

§ 22. **Zobowiązania** wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, przy czym zobowiązania finansowe, których uregulowanie zgodnie z umową następuje drogą wydania aktywów finansowych innych niż środki pieniężne lub wymiany na instrumenty finansowe – według wartości godziwej. **Zobowiązania z tytułu dostaw** wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, czyli łącznie z odsetkami naliczonymi na podstawie not odsetkowych otrzymanych od kontrahentów.

§ 23. **Zobowiązania wyrażone w walucie obcej** wycenia się nie później niż na koniec

kwartału według zasad obowiązujących na dzień bilansowy. Odsetki od zobowiązań, w tym także tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmowane są w momencie ich zapłaty lub pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

§ 24. **Rozliczenia międzyokresowe bierne** to rezerwy na koszty przyszłych okresów. W jednostce rozliczenia międzyokresowe bierne mają nieistotną wartość i dlatego nie są tworzone.

§ 25. **Przychody przyszłych okresów** to przychody, które występują w jednostce z tytułu długoterminowych należności z tytułu dochodów budżetowych.

§ 26. Rezerwy wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.

§ 27. Kapitały (fundusze) własne oraz pozostałe aktywa i pasywa wycenia się według wartości nominalnej.

§ 28. **Zaangażowanie** to wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatności wydatków, sytuacja prawna wynikająca z podpisanych umów, decyzji i innych postanowień, która spowoduje wykonanie:

- 1) wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku oraz w planie finansowym niewygasających wydatków budżetowych przewidzianych do realizacji w danym roku;
- 2) wydatków budżetowych oraz niewygasających wydatków budżetowych następnych lat;
- 3) dochodów własnych jednostek budżetowych niezależnie od tego, w którym roku budżetowym nastąpi ich wydatkowanie;
- 4) środków funduszy pomocowych, a szczególnie pochodzących z UE, niezależnie od roku ich wydatkowania.

CZĘŚĆ III: Ustalanie wyniku finansowego

§ 29. 1. **Wynik finansowy jednostki budżetowej** - Urzędu Miasta Chełmży ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 „Straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy”.

2. Ewidencja kosztów działalności operacyjnej prowadzona jest w zespole 4 kont, tj. według rodzajów kosztów i jednocześnie w podziałkach klasyfikacji budżetowej wydatków.

3. Do celów sprawozdawczych – rachunek zysków i strat Urzędu Miasta Chełmży ustalono podział kosztów na poszczególne grupy kosztów rodzajowych:

Nazwa konta kosztów rodzajowych	Paragrafy klasyfikacji budżetowej wydatków
K o n t o 400 - Amortyzacja	<ul style="list-style-type: none"> • § 472 „Amortyzacja”
K o n t o 401 - Zużycie materiałów i energii	<ul style="list-style-type: none"> • § 421 „Zakup materiałów i wyposażenia” • § 422 „Zakup środków żywności” • § 423 „Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych” • § 424 „Zakup środków dydaktycznych i książek” • § 426 „Zakup energii”
K o n t o 402 - Usługi obce	<ul style="list-style-type: none"> • § 427 „Zakup usług remontowych” • § 428 „Zakup usług zdrowotnych” • § 430 „Zakup usług pozostałych” • § 433 „Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego” • § 434 „Zakup usług remontowo-konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych” • § 436 „Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych” • § 438 „Zakup usług obejmujących tłumaczenia” • § 439 „Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii” • § 440 „Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe”
K o n t o 403 - Podatki i opłaty	<ul style="list-style-type: none"> • § 447 „Cła” • § 448 „Podatek od nieruchomości” • § 449 „Pozostałe podatki na rzecz budżetu państwa” • § 450 „Pozostałe podatki na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego” • § 451 „Opłaty na rzecz budżetu państwa” • § 452 „Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego” • § 454 „Składki do organizacji międzynarodowych”
K o n t o 404 - Wynagrodzenia	<ul style="list-style-type: none"> • § 304 „Nagrody o charakterze szczególnym niezaliczone do wynagrodzeń” (jeśli od tych nagród odprowadzane są składki na ubezpieczenia społeczne i podatek PIT, to będą one zaliczane do kosztu Wynagrodzeń, w innym przypadku do pozostałych kosztów na koncie 409) • § 401 „Wynagrodzenia osobowe pracowników” • § 404 „Dodatkowe wynagrodzenia roczne” • § 409 „Honoraria” • § 410 „Wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne” • § 417 „Wynagrodzenia bezosobowe”
K o n t o 405 - Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	<ul style="list-style-type: none"> • § 302 „Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń” • § 311 „Świadczenia społeczne” • § 411 „Składki na ubezpieczenia społeczne” • § 412 „Składki na Fundusz Pracy” • § 413 „Składki na ubezpieczenia zdrowotne” • § 414 „Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych” • § 444 „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”

<p>K o n t o 409 - Pozostałe koszty rodzajowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • § 303 „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” • § 324 „Stypendia dla uczniów” • § 325 „Stypendia różne” • § 326 „Inne formy pomocy dla uczniów” • § 416 „Pokrycie ujemnego wyniku finansowego jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych” • § 419 „Nagrody konkursowe” • § 420 „Fundusz operacyjny” • § 441 „Podróże służbowe krajowe”, • § 442 „Podróże służbowe zagraniczne” • § 443 „Różne opłaty i składki” • § 459 „Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych” • § 461 „Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego” • § 470 „Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej” • § 477 „Rekompensata dla pracodawcy zatrudniającego żołnierza Narodowych Sił Rezerwowych” oraz koszty objęte pozostałymi paragrafami niewymienionymi przy kontach 400-405
--	---

4. Na **wynik finansowy netto**, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy o rachunkowości składa się:

- 1) wynik działalności operacyjnej, w tym z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych;
- 2) wynik operacji finansowych;
- 3) obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego, którego podatnikiem jest jednostka, i płatności z nim zrównanych, na podstawie odrębnych przepisów.

§ 31. 1. **Wynik z wykonania budżetu** jednostki samorządu terytorialnego (deficyt lub nadwyżka budżetu) wykazywany w bilansie z wykonania budżetu ustalany jest na koncie 961 „Wynik z wykonania budżetu” według zasady kasowej poprzez porównanie zrealizowanych w danym roku dochodów i wydatków budżetowych oraz wydatków niewykonanych niewygasających z końcem roku, ujmowanych na odrębnych kontach: 901 „Dochody budżetowe”, 902 „Wydatki budżetowe” oraz 903 „Niewykonane wydatki”, z wyjątkiem operacji szczególnych, określonych w odrębnych przepisach.

2. Operacje wynikowe, które nie powodują zwiększenia wydatków i dochodów danego roku budżetowego (tzw. operacje niekasowe), dotyczące przychodów i kosztów finansowych oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, ujmowane są na koncie 962 „Wynik na pozostałych operacjach”. W roku następnym, po zatwierdzeniu sprawozdania budżetowego przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, saldo tego konta przeksięgowywane jest na konto 960 „Skumulowane wyniki budżetu”.

3. Wynik z wykonania budżetu wykazywany w sprawozdaniu budżetowym Rb-NDS ustalany jest według przepisów Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1015 z późn. zm.).

§ 32. 1. W wyniku finansowym będą ujmowane:

- 1) zmniejszenia wartości użytkowej składników aktywów, w tym również dokonywane w postaci odpisów amortyzacji lub umorzenia;
- 2) wyłącznie niewątpliwe pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne;
- 3) wszystkie poniesione pozostałe koszty operacyjne i straty nadzwyczajne.

2. Saldo konta 860 wyraża na koniec roku obrotowego wynik finansowy jednostki: saldo Wn – strata netto, a saldo Ma – zysk netto.

3. Saldo konta 860 przenoszone jest w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego na konto 800 – „Fundusz jednostki”.

CZĘŚĆ IV: Informacje dodatkowe

§ 33. Uwzględniając zakres i specyfikę działalności Urzędu Miasta Chełmży oraz zasadę istotności, przyjmuje się następujące rozwiązania szczególne: ze względu na nieistotny wpływ na sytuację finansową jednostka przyjmuje w zasadach wyceny aktywów i pasywów następujące uproszczenia, które nie wywierają istotnie ujemnego wpływu na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej jednostki oraz wyniku finansowego:

- 1) Opłacane z góry: prenumeraty, wszelkie abonamenty, ubezpieczenia majątkowe (i inne) nie podlegają rozliczeniom w czasie za pośrednictwem rozliczeń międzyokresowych kosztów, księguje się je, w koszty miesiąca, w którym zostały poniesione;
- 2) Zwroty wydatków dokonanych w bieżącym roku budżetowym zmniejszają wykonanie planowanych wydatków w tym roku budżetowym. Uzyskane zwroty wydatków dokonanych w poprzednich latach budżetowych stanowią dochód jednostki;
- 3) Środki czystości oraz materiały zakupione na potrzeby reprezentacji oraz na potrzeby administracyjno – gospodarcze, w tym materiały biurowe i inne odpisuje się w ciężar kosztów w momencie zakupu;
- 4) Wprowadza się uproszczenia w ewidencji zobowiązań wynikające z art. 4 ust. 4 ustawy o rachunkowości w okresie przejściowym (zamknięcie miesiąca, zamknięcie roku):
 - a) jeżeli faktura wystawiona w styczniu dokumentuje usługi wykonane w listopadzie, w grudniu oraz w styczniu to koszty tych usług księguje się w miesiącu ostatniego okresu rozliczeniowego;
 - b) jeżeli faktura wystawiona w styczniu dotyczy prognozy zużycia mediów to koszty tych usług odnosi się w ciężar okresu sprawozdawczego, w którym fakturę wystawiono.